

Nr. 148

Av herr **Johansson** i Öckerö m. fl., om undantagande i vissa fall från allmän omsättningsskatt av varor, som äro avsedda för tillverkning eller komplettering av fiskredskap.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 3 till 1940 års urtima riksdag, vari framlades förslag till förordning om allmän omsättningsskatt, yrkades genom likalydande motioner i första kammaren av herr Th. Nilsson m. fl. och i andra kammaren av herr Erik Johansson m. fl. om sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag, att omsättningsskatt icke kommer att utgå å redskap, som yrkes- eller binäringsfiskare behöva för utövande av sitt yrke.

I första särskilda utskottets utlåtande (nr 10) över propositionen jämte de i ämnet väckta motionerna gjorde utskottet följande uttalande:

»Syftet med nämnda motioner finner utskottet synnerligen behjärtansvärt. Av praktiska skäl torde det icke vara möjligt att i detta fall göra skattefriheten beroende av förhållanden, som hänföra sig till köparens person. Motionärernas önskemål synas i stället kunna i allt väsentligt tillgodoses genom att skattefrihet medgives för sådana särskilt angivna slag av fiskredskap, vilka endast mera sällan komma till användning vid icke yrkesmässigt fiske. Enligt vad utskottet inhämtat, är detta fallet beträffande notar, vadar, trålar, nät, skötar, sill- och strömmingsgarn, ryssjor, hommor samt bottengarn. Av yrkesfiskares och binäringsfiskares kostnader för anskaffning av fiskredskap hänför sig den ojämförligt största delen till de nu nämnda slagen av fiskredskap, vilka sålunda enligt utskottets mening böra undantagas från skatteplikt. Andra fiskredskap, exempelvis krokredskap, användas vid såväl yrkesmässigt fiske som sport och nöjesfiske.»

Utskottet föreslog därför, att till förordningens paragraf 2, mom. 1 a) skulle fogas ett tillägg av följande lydelse: »Allmän omsättningsskatt utgår ej vid försäljning eller uttag från rörelse av . . . följande slag av fiskredskap, nämligen notar, vadar, trålar, nät, skötar, sill- och strömmingsgarn, ryssjor, hommor och bottengarn.» Detta utskottets förslag blev också av riksdagens båda kamrar utan någon ytterligare ändring bifallet.

Med stor tillfredsställelse noterade såväl motionärerna som fiskerinäringens utövare detta riksdagens beslut. Det gav nämligen belägg för, att

riksdagen delade de av motionärerna framlagda synpunkterna, att det dels måste anses vara av synnerlig vikt att fiskproduktionen under denna för vår folkförsörjning svåra tid så långt möjligt hålles i gång och dels även att den lindring i de svårigheter av olika slag, som näringens utövare icke minst under nuvarande tider ha att dragas med, vilken låge i att anskaffningen av redskap, som gått förlorade, ej belades med omsättningsskatt, kunde anses vara väl motiverad.

Trots denna allmänna tillfredsställelse över riksdagens välvilliga inställning till frågan var det emellertid redan från början en smula tveksamt, huruvida det med den utformning, författningsbestämmelsen om skattefrihet för fiskredskap kommit att få, verkligen också skulle komma att leda till, att det av riksdagen avsedda syftemålet uppnåddes. Framför allt ingav det betänkligheter, att endast vissa särskilda fiskredskap angivits, medan däremot andra, som kunna anses för förvärvsfiskarna ha lika stor eller t. o. m. i vissa fall större betydelse, icke medtagits. Likaledes kom det att bland fiskerinäringens utövare väcka ännu större undran, att i förordningen ingenting nämndes om hur det i skattehänseende skulle komma att förfaras vid inköp av kompletteringsdelar i form av garn, tågvirke o. dyl. till de i författningen såsom skattefria angivna redskapen. Frågan om inköpen av ersättningsdelar till fiskredskapen har nämligen mycket stor ekonomisk betydelse för fiskets utövare. I de ovan nämnda motionerna påvisades bl. a., att det icke i främsta rummet var på grund av normal förslitning, som fiskredskapen måste förnyas, utan de mest omfattande redskapsförlusterna förorsakades genom stormar och otjänlig väderlek eller på grund av att redskapen fastnade i vrak på havsbotten. Såväl när ett fiskredskap förstöres på grund av oväder som då det sönderrives på havsbotten är det dock i regel endast undantagsvis, som totalförlust av hela redskapen uppkommer. Vanligast är att delar av både vad och tågvirke kunna förloras, och då måste nyanskaffning av dessa delar ske, varvid komplettering av tågvirket utan undantag torde representera den ojämförligt största delen av kostnaden. Exemplet med snurrevaden kan f. ö. i detta sammanhang anföras såsom synnerligen belysande för vilken stor betydelse frågan om kompletteringsdelarna för fiskredskapen verkligen har. En komplett snurrevad bestående av dels själva vaden och dels 24 rullar tågvirke om 120 famnars längd i varje rulle kostar f. n. omkring 5.000 kr. att nyanskaffa. Av totalbeloppet belöper sig emellertid endast omkring 400 à 500 kr. på själva vaden, medan allt det övriga kommer på tågvirket, vilket sålunda utgör c:a 90 procent av hela värdet.

Då såsom ovan påpekats genom förordningens ordalydelse något klart besked icke gavs, huruvida skattefrihet skulle äga rum vid försäljning av delar till skattefria fiskredskap, kunde emellertid vid förordningens tillkomst ifrågasättas, om icke begreppet fiskredskap skulle kunna tolkas så, att däri

även innefattades sådana betydande delar till de angivna redskapen, som ovan omnämnts. För att få detta spörsmål klarlagt upptogos under våren 1941 överläggningar inför centrala omsättningsskattenämnden, varvid utom representeranter för ostkustfiskarnas och västkustfiskarnas centralförbund samt fiskredskapsförsäljarna även representeranter för lantbruksstyrelsen voro närvarande. Vid dessa överläggningar nödgades man emellertid konstatera, att skattefrihet för fiskredskap enligt förordningens allmänna lydelse icke kunde tolkningsvis utsträckas till att gälla andra redskap än de i förordningen uppräknade liksom icke försäljning av kompletteringsdelar till de skattefria redskapen kunde anses vara befriade från omsättningsskatt.

Genom att sålunda delarna till de skattefria fiskredskapen kommit att vid försäljningen bli belagda med skatt och utgifterna för dessa inköp såsom ovan framhållits utgöra en väsentlig del av totalkostnaden för förvärvsfiskarnas redskapsanskaffning, ha otvivelaktigt de lättnader för fiskerinäringens utöware, som riksdagen och utskottet avsågo att bereda dessa, icke kunnat i tillämnad utsträckning ernås. Det har därför synts undertecknade önskvärt, att en ändring i detta förhållande kunde åvägbringas, vilket skulle kunna ske genom att skattebefrielsen för fiskredskap även utsträcktes till att omfatta delar av sådana redskap, som i förordningen uppräknats. De delar, för vilka skattefrihet därvid i första hand kan tänkas ifrågakomma, äro huvudsakligen bomullsgarn till nät, tågvirke av hampa, manilla och sisal till s. k. telnar och snurrevadståg samt även tågvirke av gräs, s. k. kokos, till bl. a. strömmingsskötar och snurrevadar.

De svårigheter, som kunna förefinnas, när det gäller att avgöra, huruvida varan av inköparen verkligen är avsedd att användas vid tillverkning eller komplettering av redskap för förvärvsfiske, synas oss lämpligast böra afhjälpas genom att skattefrihet i dylika fall göres beroende av t. ex. att försäljningen skedde mot intyg eller inköpsbevis, som utfärdats av någon myndighet, t. ex. kristidsstyrelsen. Sådant intyg borde då innehålla uppgift om köparens person samt styrka, att han förvärvsmässigt idkar fiske. Dessutom böra även i specifikation anges de kvantiteter av garn, tågvirke eller ev. andra kompletteringsdelar till skattefria redskap, som köparen medgivits att skattefritt inköpa. Ansökan om erhållandet av dylikt inköpsbevis skulle lämpligen av förvärvsfiskare kunna inlämnas till vederbörande kristidsnämnd, som genom utredning undersöker behovet och jämte eget utlåtande sedan översänder ansökningen till vederbörande kristidsstyrelse. Med den noggranna kännedom kristidsnämnderna kunna förutsättas ha om de lokala förhållandena på varje ort torde genom en dylik anordning riskerna för missbruk av sålunda medgiven skattefrihet i allt väsentligt vara avlägsnade.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta att allmän omsättningskatt icke skall utgå vid försäljning av varor, som äro avsedda för tillverkning eller komplettering av fiskredskap, inklusive manillatåg då inköp sker mot uppvisande av intyg, som utfärdats av vederbörande kristidsstyrelse.

Stockholm den 23 januari 1942.

Erik Johansson
i Öckerö.

Anders Pettersson
i Dahl.

C. O. Carlsson,
Bakeröd.

Wald. Svensson.

Axel Lindqvist.

Carl E. Johansson
i Torp.

Ernst V. Staxäng.

Gustaf Nilsson,
Göingegården.

Anders Andersson,
Falkenberg.

J. W. Mårtensson.

Gösta Andersson,
Mölnadal.